

Wprowadzenie

W procesie rozwoju społeczno-gospodarczego i kulturowego znaczącą rolę odgrywa rozwijanie postaw przedsiębiorczych i upowszechnianie edukacji w tym zakresie. Działania te mają szczególne znaczenie w czasie wkraczania w informacyjną fazę rozwoju, w której podstawową bazę ekonomiczną stanowi nauka, a gospodarka opiera się na wiedzy. Do tego nurtu nawiązują artykuły prezentowane w niniejszym numerze czasopisma, podejmujące problematykę zachowań jednostek i podmiotów gospodarczych w warunkach upowszechniania reguł gospodarki rynkowej, wdrażania nowych technologii informatycznych i doskonalenia działalności edukacyjnej.

W procesach przemian podstawowe znaczenie mają zachowania innowacyjne osób i instytucji. Na podstawie socjologicznej teorii zmiany społecznej w pierwszym artykule zwrócono uwagę na innowacyjność materialną, społeczną i symboliczną. Następnie omówiono pojęcie etosu innowacyjności oraz przedmiot formalnej i nieformalnej edukacji przedsiębiorczości (M. Zdun).

Procesy transformacji firm przemysłowych wymagają podejmowania kroków mających na celu dostosowanie ich działalności do zmieniających się wymagań rynku. Szczególne znaczenie ma dostrzeganie zagrożenia firm upadłością oraz podejmowanie odpowiednich działań naprawczych. Na tym tle, na podstawie wskaźników płynności i rentowności finansowej, przedstawiono zachowania branży górniczo-hutniczej oraz czynności naprawcze, mające na celu uniknięcie bankructwa (R. Nesterowicz, J. Nakonieczny, A. Nesterowicz)

Ważną rolę w rozwoju działalności firmy odgrywa konkurencyjność jej produktów. W pewnym stopniu wskazuje na to ocena kondycji finansowej spółki na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Wychodząc z powyższego założenia, na przykładzie spółki akcyjnej działającej w sektorze żywności omówiono jej pozycję w świetle analizy wskaźnikowej, bilansu oraz rachunku zysków i strat (M. Lesiak).

W warunkach rozwoju informatyzacji wskazano na pojawianie się nowego rodzaju działalności gospodarczej, którym jest handel elektroniczny. Umożliwia on dokonywanie w łatwy i szybki sposób transakcji i wpływa na intensywny rozwój e-commerce (M. Kawa, D. Dziura). Z kolei elektroniczne systemy płatności stały się nowymi kanałami transakcji finansowych, napędzającymi działalność biznesową na całym świecie. Na tym tle określono wpływ elektronicznych systemów płatności na działalność przedsiębiorczą na obszarach wiejskich stanu Ogun w Nigerii (M.S. Ogunmuyiwa, O.A. Amida).

W kolejnym artykule dokonano próby określenia relacji, która zachodzi między rozwojem pozarolniczej działalności gospodarczej a poziomem rozwoju społeczno-gospodarczego na obszarze wybranych gmin wiejskich województwa łódzkiego. Wskazano, że poziom rozwoju przedsiębiorczości na badanym obszarze tylko w niewielkim stopniu jest skorelowany z poziomem jego rozwoju społeczno-gospodarczego (A. Kulawiak).

W następnej pracy zaprezentowano ocenę kompetencji informacyjnych uczestników środowiska informacyjnego przedsiębiorstw na gruncie ekonomii społecznej. Uzasadniono, że ekoinfosfery mają znaczący wpływ na jakość pracy i efektywność działalności firmy

oraz określono wpływ kompetencji informacyjnych na minimalizowanie potencjalnych zagrożeń (B. Batko).

Przedstawiono także zasady gospodarki współdzielenia (sharing economy), której idea jest dzielenie się i wykorzystanie nieużywanych zasobów. Głównym celem jest odblokowanie niewykorzystanych aktywów bądź produktów. Wskazano, że sharing economy jest koncepcją pozwalającą zmniejszyć rozmiary światowej konsumpcji (M. Kawa, A. Nesterowicz).

Współczesne procesy rozwoju w znaczącym stopniu aktywizują działalność zawodową kobiet. Na przykładzie Legnicy omówiono najczęściej wybierane przez kobiety rodzaje działalności gospodarczej. Wskazano również, że pandemia COVID-19 nie wpłynęła znacząco na zmianę kierunków podejmowanych działań przedsiębiorczych, natomiast przyczyniła się do zmniejszenia liczby rejestracji firm (A. Buczak).

Podjęto także próbę oceny kompetencji i wiedzy studentów z zakresu przedsiębiorczości społecznej. Zwrócono uwagę na niedocenianie tej problematyki w edukacji akademickiej. Równocześnie wskazano na pozytywne podejście studentów do kursu poświęconego przedsiębiorczości społecznej i jego znaczenie w rozwijaniu wiedzy i umiejętności w zakresie prowadzenia w przyszłości własnej działalności (J. Reichel, A. Rudnicka, B. Socha).

W strukturze gospodarki ważną grupę stanowią firmy rodzinne, w których duże znaczenie ma edukacja oraz nabywanie wiedzy przez potencjalnych sukcesorów. Wskazano, że praktyki mentoringowe podejmowane przez nestora pozwalają na realizację rozwoju zawodowego młodszego pokolenia, a także na przygotowanie go do kontynuacji tradycji i zwyczajów rodzinnych w przyszłości (B. Rychta).

W kolejnym artykule zaprezentowano niemiecki model kształcenia dualnego na studiach ekonomicznych oraz określono, w jakim stopniu studia te rozwijają postawy przedsiębiorcze wśród studentów. Na wybranych przykładach stwierdzono, że wśród badanych grup studentów studia dualne odgrywają pozytywną rolę w rozwijaniu postaw przedsiębiorczych (A. Piwowarczyk).

W ostatniej pracy opublikowanej w niniejszym tomie zwrócono uwagę na zmianę tempa i kierunku nasilenia miesięcznej sezonowości w ruchu turystycznym w krajach Unii Europejskiej. Na tej podstawie wyodrębniono trzy grupy państw o różnym stopniu sezonowej intensyfikacji ruchu turystycznego (M. Szajt).

W zaprezentowanych pracach podjęto ważną i aktualną problematykę badawczą, dlatego zachęamy Państwa do jej rozwijania i publikowania wyników własnych badań w tym zakresie na łamach naszego czasopisma.

Zbigniew Ziolo, Tomasz Rachwał